

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : **C.Z.E.C.A.V.**, so sídlom v S., S. X., proti žalovaným : **1/ C.J.S.,S.D.**, S., N. X., **2/ K.B.**, bývajúcí v S. X., **3/ P.CH.**, bývajúcí v S., S. X., **4/ K.H.**, bývajúcí v S. X., **5/ J.H.**, bývajúcí v S. X. a **6/ Obec S.**, o **určenie neplatnosti zmlúv a vypratanie nehnuteľnosti**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Senica pod sp.zn. 12 C 101/95, o dovolaní žalovaného 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. novembra 2006 sp.zn. 11 Co 327/2005, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Senica (súd prvého stupňa) rozsudkom z 28. apríla 2005 č.k. 12 C 101/95-351 zamietol žalobu proti žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ a 6/ a žalovanému 5/ uložil povinnosť vypratať „dom č. X. postavený na parc. č. X. v k.ú. S.“. O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Krajský súd v Trnave (odvolací súd), konajúci o odvolaniach žalobcu a žalovaného 5/, rozsudkom z 29. novembra 2006 sp.zn. 11 Co 327/2005 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a zmenil ho vo výroku o splnenie povinnosti tak, že žalovaný 5/ je povinný vypratať „dom pôvodného súp. č. X. a dnešného č. X., nachádzajúci sa na parcele č. X. a zapísaný na LV č. X. pre obec a katastrálne územie S. do 15 dní.“ Zmenil i výrok napadnutého rozsudku o trovách konania tak, že žalovaným 1/ - 4/ a 6/ nepriznal náhradu trov prvostupňového konania proti žalobcovi a žalobcovi nepriznal náhradu trov

prvostupňového konania proti žalovanému 5/. Tak isto rozhodol o trovách odvolacieho konania. Odvolací súd tak rozhodol podľa § 219 O.s.p. majúc za to, že odvolaniami účastníkov napadnuté rozhodnutie je vecne správne, a to i vo výroku splnení povinnosti vypratať dom. V tejto časti zmenil rozsudok súdu prvého stupňa „len z dôvodu potreby preformulovania príslušného výroku a doplnenia doň i dlhšej než zákonnej lehoty plnenia zodpovedajúcej požiadavke na vypratanie nehnuteľnosti“.

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaný 5/ podal dovolanie. Uviedol, že mimoriadny opravný prostriedok podáva „v súlade s ust. § 238 ods. 1 O.s.p.“ Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Podľa žalovaného 5/ odvolací súd nevzal do úvahy, že predmetnú nehnuteľnosť nadobudol v roku 1994 „riadnou“ kúpnu zmluvou v dobrej viere. Odvolací súd sa vôbec nezaoberal jeho dobromyseľnosťou a preto je jeho rozhodnutie „v tejto časti“ nezrozumiteľné. Uviedol, že ak odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou bola zamietnutá žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy medzi ním a žalovanými 2/ - 4/, „jednoznačne rozhodol i to, že táto kúpna zmluva je doteraz platná“. Výrok súdu o splnení povinnosti vypratať nehnuteľnosť je preto v rozpore so zamietajúcou časťou rozhodnutia. Žalovaný 5/ tiež poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave z 29. septembra 2000 sp.zn. 9 Co 226/00, vydaný vo veci Okresného súdu Senica vedenej pod sp.zn. 6 C 71/99, v odôvodnení ktorého je, okrem iného, uvedené, že nehnuteľnosť, dom č. X., postavený na parcele č. X. v k.ú. S. je v jeho oprávnenej držbe a vo vlastníctve. Na tento záver odvolací súd neprihliadol pri rozhodovaní o žalobe na splnenie povinnosti.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného 5/ žiadal „vykonanie rozsudku tak, ako bolo KS Trnava 14.02.2007 právoplatne rozhodnuté“.

Žalovaní 2/, 3/ a 4/ vo vyjadreniach k dovolaniu žalovaného 5/ nenavrhlí, ako má byť o dovolaní rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti

rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním, keďže podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len pokiaľ to zákon pripúšťa.

Bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodol rozsudkom alebo uznesením, pripúšťa ustanovenie § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. dovolanie proti jeho rozhodnutiu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných, v ňom vymenovaných procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, zákonom predpísaného spôsobu začatia konania, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Na tieto vady konania odvolacieho súdu prihliada dovolací súd vždy, t.j. aj vtedy, ak to účastník v dovolaní výslovne nenamieta (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Pokiaľ žalovaný 5/ v dovolaní namieta, že odvolací súd pri rozhodovaní o žalobe v časti o splnenie povinnosti vypratať dom neprihliadol na záver prezentovaný v rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. septembra 2000 sp.zn. 9 Co 226/00, vydanom vo veci Okresného súdu Senica vedenej pod sp.zn. 6 C 71/99, že nehnuteľnosť, dom č. X., postavený na parcele č. X. v k.ú. S., je v jeho oprávnenej držbe a vlastníctve, mohla by byť táto jeho výhrada, podľa jej obsahu, považovaná za námietku, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), ktorú výhradu uvádzajú aj žalovaní 2/, 3/ a 4/ vo svojich vyjadreniach k dovolaniu žalovaného 5/. Touto vadou ale konanie odvolacieho súdu nie je postihnuté.

Prekážka *res iudicata* (právoplatne rozhodnutej veci), ktorá vylučuje, aby súd vec znova prejednal, je vyslovená v ustanovení § 159 ods. 3 O.s.p. K jej porušeniu dôjde vtedy, ak sú súčasne splnené tri podmienky, a to, že 1. začne sa opätovne konať, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté, 2. začne sa opätovne konať medzi tými istými účastníkmi a 3. o tej istej veci.

Za tú istú vec v zmysle § 159 ods. 3 O.s.p. treba v novom konaní považovať ten istý nárok, o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu. Pokiaľ ide o rozhodnutie o určovacej žalobe (§ 80

písm. c/ O.s.p.) pre posúdenie toho, či zakladá prekážku rozsúdenej veci, bude rozhodujúci aj právny stav záväzne určený jeho obsahom. Ak rozhodnutie vyznie tak, že podľa neho právo alebo právny vzťah, prípadne povinnosť existuje (neexistuje), je tým daná prekážka res iudicata pre novú určovaciu žalobu. Ak ale určovacia žaloba bola zamietnutá bez toho, aby súd záväzne posúdil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi, nejde o rozhodnutie, ktoré by zakladalo prekážku rozsúdenej veci podľa § 159 ods. 3 O.s.p. O taký prípad ide aj v preskúmvanej veci, pretože rozsudkom Okresného súdu Senica zo 7. februára 2000 č.k. 6 C 71/99-48, v znení opravného uznesenia z 5. apríla 2000 č.k. 6 C 71/99-55, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 29. septembra 2000 sp.zn. 9 Co 226/00, bola žaloba C.Z.E.C.A.V. so sídlom v S. o určenie vlastníctva k domu súp.č. X., postaveného na pozemku parc. č. X. v kat. území S., zamietnutá z dôvodu, že na takto žiadanom určení žalobca nemá naliehavý právny záujem (§ 80 písm. c/ O.s.p.), a to práve z dôvodu, že v inom konaní (z ktorého pochádza dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu) sa domáha splnenia povinnosti podľa § 80 písm. b/ O.s.p. Týmto rozhodnutím teda súd nerozhodol o tom, že žalobcovi prislúcha alebo neprislúcha vlastnícke právo k predmetnému domu. Žalobcom tvrdené právo na základe skutočností v žalobe uvedených vlastne ani súd nemal skúmať, a ak tak urobil, urobil tak nad rámec konania. Ak odvolací súd iba v dôvodoch svojho rozhodnutia (z hľadiska záväznosti rozsudku je rozhodujúci iba jeho výrok - § 159 ods. 2, 3 O.s.p.) uviedol, že „v súčasnosti nehnuteľnosť, dom číslo X., postavený na parcele č. X. v k.ú. obce S., je v oprávnenej držbe a vo vlastníctva žalovaného v V. rade“ nezaložil tým prekážku rozsúdenej veci pre ďalšie konanie o žalobe na splnenie povinnosti (k tomu pozri napr. R 15/2005).

Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie sú postihnuté vadou podľa § 237 písm. d/ O.s.p. a nezistil ani to, že by odvolací súd zatiaľil svoje konanie vadami podľa § 237 písm. a/ - c/ a e/ - g/ O.s.p.

Po zistení, že v prejednávanej veci nie je daný dôvod, zakladajúci v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, skúmal dovolací súd, či sú splnené zákonné podmienky, stanovené Občianskym súdnym poriadkom osobitne pre prípad, že dovolanie smeruje proti rozsudku (v danej veci odvolací súd rozhodol v tejto procesnej forme).

Pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Predpokladom prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia je taká zmena rozsudku súdu prvého stupňa rozsudkom odvolacieho súdu, pri ktorej z porovnania obsahu rozhodnutí súdov oboch stupňov je zrejmé, že práva a povinnosti účastníkov konania boli nimi odlišne konštituované alebo deklarované. Rozhodujúcim preto nie je formálne hľadisko, teda to, ako odvolací súd napríklad z hľadiska slovného vyjadrenia označil, zostavil a zoštylizoval výrok svojho rozhodnutia, ale vecné (obsahové) hľadisko, teda to, či odvolací súd svojím rozsudkom niečo vecne zmenil na tom, čo pred ním deklaroval alebo konštituoval súd prvého stupňa. Z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmenu rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie o veci samej (viď R 12/1994).

V prejednávanej veci musel preto dovolací súd v rámci posúdenia prípustnosti dovolania žalovaného 5/ z hľadiska § 236 a nasl. O.s.p. najskôr vyriešiť otázku, či dovolaním napadnutá časť rozsudku odvolacieho súdu, z hľadiska formálneho jednoznačne označená ako zmeňujúca, je v plnom rozsahu zmeňujúca aj z hľadiska vecného. Pri riešení tejto otázky vychádzal z porovnania obsahu práv a povinností, ktoré súdy oboch stupňov konštituovali výrokmi svojich rozsudkov.

Úvodom k porovnaniu rozsudkov prvostupňového a odvolacieho súdu je vhodné stručne zopakovať podstatnú časť ich rozhodnutí vo veci samej.

Súd prvého stupňa rozsudkom z 28. apríla 2005 č.k. 12 C 101/95-351 uložil žalovanému 5/ povinnosť vypratať „dom č. X. postavený na parc. č. X. v k.ú. S.“. Odvolací súd rozsudkom z 29. novembra 2006 sp.zn. 11 Co 327/2005 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o splnenie povinnosti tak, že žalovaný 5/ je povinný vypratať „dom pôvodného súp. č. X. a dnešného č. X., nachádzajúci sa na parcele č. X. a zapísaný na LV č. X. pre obec a katastrálne územie S. do 15 dní“. V podstate teda odvolací súd v prípade uvedenej nehnuteľnosti rozhodol zhodne so súdom prvého stupňa v tej časti, ktorou žalobe vyhovel; „zmenil“ rozsudok súdu prvého stupňa v dotknutej časti „len z dôvodu potreby

preformulovania príslušného výroku a doplnenia doň i dlhšej než zákonnej lehoty plnenia zodpovedajúcej požiadavke na vypratanie nehnuteľnosti“.

Z porovnania obsahu rozsudkov súdov nižších stupňov je zrejmé, že z hľadiska vecného treba napadnutú časť rozsudku odvolacieho súdu považovať za potvrdzujúcu.

Nakoľko žalovaný 5/ dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu len v časti, ktorú treba považovať za potvrdzujúcu, treba prípustnosť jeho opravného prostriedku posudzovať podľa tých ustanovení, ktoré určujú podmienky, za ktorých možno dovolaním napadnúť právoplatný rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa.

V zmysle ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie možno podať proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vtedy, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu. Nakoľko odvolací súd prípustnosť dovolania svojím výrokom nezaložil, je nepochybné, že o tento prípad v prejednávanej veci nejde.

Napadnutému rozsudku odvolacieho súdu nepredchádza rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým by bol odvolací súd viazaný a odchýlenie sa od právneho názoru v ňom vyslovenom by zakladalo prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p.

Prípustnosť dovolania by naostatok nebolo možné vyvodiť z inej vady (neuveďenej v § 237 O.s.p.), ktoré podľa obsahu dovolania žalovaný 5/ zaiste vidí v tom, že časť napadnutého rozhodnutia o splnení povinnosti vypratať nehnuteľnosť protirečí jeho časti, ktorou bola žaloba o určenie neplatnosti zmlúv zamietnutá. Pre iné než v ustanovení § 237 O.s.p. uvedené vady rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania, dovolanie totiž nie je prípustné. Takáto vada môže byť právne významná len pri inak prípustnom dovolaní. K tomu dovolací súd iba poznamenáva, že nie je náležité tvrdenie žalovaného 5/, že ak súd zamietol žalobu o určenie neplatnosti zmlúv, „rozhodol i to, že táto kúpna zmluva je doteraz platná“.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, odmietol ho Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako

smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na právnu úpravu dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo síce právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému 5/, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd však napriek tomu žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, pretože mu v dovolacom konaní nevznikli žiadne trovy.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. decembra 2007

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: